

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ХАРКІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ КОЛЕДЖ**

Затверджено

Педагогічною радою ХТЕК КНТЕУ
(протокол від 16 грудня 2019 р. № 3)

Введено в дію наказом директора
від 16 грудня 2019 р. № 407/1

(Л. О. Радченко)

**ІНСТРУКЦІЯ
до розробки силябусу навчальної дисципліни**

Харків 2019

1. Загальні положення

Інструкцію розроблено на основі Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, методичної ради КНТЕУ, інших нормативно-правових актів, що регулюють освітній процес.

Інструкція до розробки силабусу навчальної дисципліни є документом Харківського торговельно-економічного коледжу КНТЕУ, що визначає систему розроблення, затвердження, реалізації, моніторингу та перегляду силабусів навчальних дисциплін.

Силабус – це персоніфікована програма з кожної дисципліни, що готується для студента та пояснює йому суть і форму навчання, конкретизує компетентності, які він здобуде в процесі оволодіння дисципліною, та яким чином відбуватиметься оцінювання результатів навчання.

Метою розробки силабусу є надання у доступній формі повної інформації про специфіку вивчення дисципліни.

Силабус, як узагальнення змісту навчальної дисципліни, повинен бути коротким і зрозумілим для студента, тому його побудова має максимально відповідати на запитання студента про навчальну дисципліну і, водночас, відображати необхідні складові та їх взаємозв'язок.

При формуванні силабусу навчальної дисципліни використовуються діючі стандарти вищої освіти та сформовані на їх основі Освітньо-професійні програми підготовки фахівців за певним ступенем освіти.

У силабусі варто зазначити які саме отримані в процесі вивчення дисципліни студента компетенції сприятимуть формуванню конкурентних професійних переваг на ринку праці. Зв'язок дисципліни з подальшим працевлаштуванням має бути чітким і зрозумілим для студента.

Силабус – це динамічний документ, який повинен бути завжди актуальним для кожної дисципліни на кожний навчальний рік (семестр) та оперативно оновлюватися за необхідності. Документ складається в електронній формі і містить гіперпосилання на інтернет-ресурси (освітню програму; положення, що регулюють організацію освітнього процесу та порядок оцінювання результатів навчання студентів; положення про академічну доброчесність; інформацію про викладачів дисципліни; інші електронні ресурси курсу).

У процесі складання силабусу необхідно охарактеризувати систему оцінювання результатів навчання, враховуючи такі принципи:

– *принцип дієвості*, який полягає у тому, що перевірка і оцінка знань студентів мають стимулювати студентів і викладачів до зусиль щодо досягнення у навчальній роботі нових успіхів;

– *принцип систематичності*, який виражається у тому, що перевірка і оцінка знань здійснюється планово, контроль має бути неперервним протягом усього процесу навчання, перевірка і оцінка знань провадяться у певній послідовності, з поступовим ускладненням завдань, змісту і методики;

– *принцип індивідуальності перевірки і оцінки знань*, який означає, що викладач прагне глибокої і справедливої оцінки успіхів кожного студента, а не групи в цілому;

– *принцип диференціювання*, який полягає у визначенні кількісних і якісних різниць у знаннях, вміннях і навиках студентів та їх оцінці;

– *принцип об'єктивності*, який означає, що кожна окрема оцінка має бути об'єктивною, тобто відповідати істинній якості і кількості засвоєних знань, вмінь і навиків. В іншому разі оцінка втрачає не тільки своє педагогічне значення, але і завдає шкоди навчально-виховній роботі;

– *принцип єдності вимог*, який полягає у тому, що один і той самий рівень знань, вмінь і навиків має оцінюватись всіма викладачами однаково.

При формуванні силабусу навчальної дисципліни студент повинен знати, що її викладання ґрунтується на засадах академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових досягнень.

2. Структура силабусу

БАЗОВА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

1. Назва дисципліни	назва українською мовою
2. Освітній ступінь	бакалавр / молодший бакалавр / фаховий молодший бакалавр / молодший спеціаліст (<i>залишити необхідне</i>)
3. Галузь знань	номер, назва
4. Спеціальність	номер, назва
5. Освітня програма	назва
6. Навчальний рік	поточний
7. Семестр	1, 2,3,4,5,6 (<i>залишити необхідне</i>)
8. Відділення	назва
9. Курс	1,2,3,4 (<i>залишити необхідне</i>)
10. Групи	назва

11. Анотація курсу	обсяг до 2000 символів, доступними для студента словами. Зазначаються мета та завдання вивчення дисципліни.
12. Мова викладання	українська
13. Інформація про викладача дисципліни	прізвище, ім'я, по-батькові викладача, його науковий ступінь, вчене звання, педагогічна категорія, педагогічне звання, педагогічний стаж, місцезнаходження, контактний телефон, e-mail, посилання на його сторінку на сайті ХТЕК КНТЕУ

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

14. Освітня програма	Посилання на ОП на сайті ХТЕК КНТЕУ
15. Перелік фахових компетентностей (ФК)	Перелік ФК дається зі збереженням нумерації, зазначеної в освітній програмі
16. Перелік програмних результатів навчання (ПРН)	Перелік ПРН дається зі збереженням нумерації, зазначеної в освітній програмі
17. Пререквізити дисципліни	Зазначається, що треба знати, з чим ознайомитися студенту перед вивченням дисципліни
18. Постреквізити дисципліни	Перелік дисциплін, для вивчення яких є обов'язковими знання, здобуті при вивченні цієї дисципліни.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

19. Тематичний план

У тематичному плані слід формулювати теми з орієнтацією на зміст робочої програми навчальної дисципліни. Формулювання тем у силабусі повинно не лише викликати інтерес студентів під час вибору дисципліни, але й мотивувати їх майбутню навчально-пізнавальну діяльність. План рекомендується оформляти у вигляді таблиці, де вказуються назва змістового модулю й теми, форми організації навчання і кількість годин, що відводиться на вивчення цієї чи іншої теми.

Назва теми	Усього	Лекція	Практичне заняття	Семінарське заняття	Самостійна робота студентів
Змістовий модуль 1. Назва					
...					
...					
Змістовий модуль 2. Назва					
...					
...					

Змістовий модуль 3. Назва					
...					
...					
Підсумкова модульна робота					
Загальний обсяг навчального часу					

20. Структура навантаження студентів

Обсяг кредитів	<i>згідно з навчальним планом</i>
Обсяг годин усього, у т.ч. аудиторних	<i>___ год., у т.ч. аудиторних занять – ___ год., із них: лекційних занять – ___ год., практичних занять – ___ год., семінарських занять – ___ год. (згідно з навчальним планом)</i>
Тип підсумкового контролю	<i>згідно з навчальним планом</i>
Кількість годин самостійної роботи студента	<i>___ год. (згідно з навчальним планом)</i>

21. Контроль знань та критерії оцінювання

Слід чітко зазначити види контролю та критерії оцінювання результатів навчання. Контроль успішності студентів з кожної навчальної дисципліни поділяється на поточний контроль, підсумковий модульний / рубіжний контроль та підсумковий контроль знань студентів.

Оцінка навчальних досягнень студентів за всіма видами контролю здійснюється за 100-бальною (для бакалаврів та молодших бакалаврів) та чотирибальною (національною) шкалою (для фахових молодших бакалаврів та молодших спеціалістів).

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, контрольної роботи, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	Відмінно	Зараховано
82–89	Добре	
75–81		
69–74	Задовільно	Не зараховано
60–68		
35–59	Незадовільно	
1–34		

За умови 100-бальної системи оцінювання слід зазначити чітку структуру підсумкової модульної оцінки. Кожен результат навчання повинен

оцінюватися окремо. Бали за видами робіт можна вказати в рамках аудиторного навантаження або вписати окремо. Сума результатів оцінювання за всіма видами робіт повинна становити 100 балів. Студент повинен мати інформацію не тільки щодо оцінювання обов'язкових навчальних завдань, але й додаткових завдань для підвищення загального результату.

22. Основні літературні та інформаційні джерела

Бажано, щоб літературні джерела для обов'язкового вивчення відповідали наступним вимогам: зміст відповідає робочій навчальній програмі, сучасним вимогам науки і навчальної дисципліни; роки видання не виходили за гранично допустимі терміни старіння та ін.

Максимальна кількість найменувань основної літератури не повинна перевищувати п'ять. Бажано літературу наводити в електронному форматі з гіперпосиланнями на файл із джерелом або вказувати джерела, наявні в бібліотеці. Сюди ж можна включити конкретні посилання на необхідне програмне забезпечення та веб-ресурси, необхідні для вивчення дисципліни.

ПОЛІТИКА

ДИСЦИПЛІНИ 23. Організація навчання

Відвідування занять, поведінка в аудиторії (за потреби), встановлення дедлайнів проведення консультацій, виконання завдань, тестувань тощо, організація позааудиторної роботи тощо.

24. Відпрацювання пропусків занять

Все, що потрібно знати студенту для відпрацювання пропущених занять з поважних та неповажних причин – де, коли, в якій аудиторії, яким чином, в якій формі.

25. Допуск до підсумкового контролю

Чітко зазначити мінімально необхідні умови допуску до підсумкового контролю.

26. Академічна доброчесність

Дати посилання на відповідне Положення ХТЕК КНТЕУ, додати свої рекомендації щодо дотримання політики академічної доброчесності (за потреби).

27. Інші складові політики дисципліни

Наводяться інші вимоги викладача, Повинні бути враховані всі ситуації, які можуть виникнути при організації роботи за даною дисципліною, особливі вимоги викладача при вивченні дисципліни (за потреби).

3. Порядок затвердження, періодичного перегляду (удосконалення) силабусу навчальної дисципліни

Загальні технічні вимоги до оформлення силабусу:

- обсяг силабусу повинен становити не більше 10 сторінок комп'ютерного тексту;
- шрифт: Times New Roman; розмір шрифту: 14 (для таблиць дозволяється 12); вирівнювання тексту: по ширині; міжрядковий інтервал: одинарний; абзацний відступ: 1,25 см;
- параметри сторінки: верхнє, нижнє, праве і ліве поле – 2,0 см;
- нумерація сторінок: зверху сторінки; вирівнювання: з правого боку.

Проект силабусу навчальної дисципліни розглядається на засіданні циклової комісії, погоджується з завідувачем відділення та науково-методичним відділом.

Силабус навчальної дисципліни потрібно щорічно оновлювати в частині всіх компонентів, крім цілей і програмних навчальних результатів.

Підставою для оновлення силабусу можуть виступати:

- ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми та / або викладачів дисципліни;
- ініціатива здобувачів освіти шляхом звернення до гаранта освітньої програми;
- результати оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і / або інших ресурсних умов реалізації силабусу;
- результати обов'язкового опитування студентів про враження від вивчення навчальної дисципліни.

Силабус навчальної дисципліни затверджується разом із програмою навчальної дисципліни, розміщується на сайті коледжу, зберігається на цикловій комісії в роздрукованому вигляді, надається студентам в кінці семестру, що передує семестрові вивчення навчальної дисципліни.